

GEMEENTE HAARLEM	
Zaak nr.: 2013/374002	Doc. nr.:
Afd.: DV/Team Buit	Kopie:
Reg. datum: 12 SEP 2013	
Afdien. datum:	Ontv. bew. ja
Behandelaar:	Paraaf afgedaan

Raadsvragen ex art. 38 RvO
Betreft: Paspoortwet

Haarlem, 11 september 2013.

Geacht college,

Het is alweer zo'n half jaar geleden dat in De Pletterij een vervolg werd gegeven aan een eerdere informatieve avond over de (nieuwe) Paspoortwet. Op deze avond werd door burgerrechtenorganisaties ook weer helder geschetst tegen welke (forse) problemen gewetensbezwaarden aanlopen, die om welke reden dan ook weigeren hun biometrische gegevens af te staan of die überhaupt geen persoonsbewijs wensen te bezitten of opgelegd te krijgen.

Voor een korte schets van waar deze mensen tegen aan lopen in het dagelijks leven, voegen wij een bijdrage van dhr. Johan van Someren (o.a. verbonden aan de organisatie Vrijbit) toe. Nu er in Nederland enige duizenden gewetensbezwaarden zijn, gaat de Actiepartij er van uit, dat ook Haarlem inwoners zal kennen, die met dit probleem worstelen.

Hoewel het een landelijk thema betreft, vinden wij het daarom toch van belang inzicht te hebben in de wijze waarop de gemeente met deze mensen om gaat en welke mogelijkheden er (zouden kunnen) zijn, om voor deze inwoners toch een volwaardig bestaan in onze samenleving mogelijk te maken.

Vandaar onze vragen:

1. Erkent u dat er mensen zijn die ernstige gewetensbezwaren hebben tegen de registratie en het gebruik van biometrische gegevens?
2. Erkent u dat de gemeente een zorgplicht heeft t.a.v. deze mensen die nb wel Nederlands staatsburger zijn en staan ingeschreven in het GBA?
3. Erkent u dat de zorgplicht daarin bestaat, omstandigheden te scheppen waardoor ook deze mensen in staat zijn zelf in hun inkomen te voorzien en mee te doen in de maatschappij?
4. Bent u met de Actiepartij van mening dat in gevallen waarin geen geldig identiteitsbewijs kan worden getoond, er ook andere mogelijkheden zijn waarop de identiteit kan worden aangetoond, zoals nu al gebeurt ten bate van de kieswet (waarbij ook een verlopen id-bewijs afdoende is voor het aantonen van de identiteit)?

Vriendelijke groet en bij voorbaat dank voor beantwoording,

Sjaak Vrugt,

Actiepartij.

Achtergrondschets door dhr. Johan van Someren (Vrijbit, o.a.)

Stel je gewoon voor tegen welke problemen je oploopt als je geen reisdocument meer hebt want dat is allang een binnenlands paspoort. Het is eenvoudig en banaal tegelijk, gewoon de bureaucratie waar je vanuit de dagelijkse realiteit tegen oploopt maar dan in het kwadraat.

Je hebt geld nodig en geen werk, dus je gaat op zoek naar een baan. Maar als je iets vindt wordt je niet aangenomen want je chef moet volgens de wet de identiteit van zijn werknemers controleren (om illegalen uit te sluiten en Haarlem zet toch al dubbel in op documentcontrole) Dan maar aan de slag als ZZPer maar inschrijven bij de Kamer van Koophandel kan niet want je hebt geen document. Dan maar een uitkering, na dat je eerst met een DigiD al je gegevens hebt ingevuld zal er toch een moment komen dat je aan iemand een document moet laten zien. Dat is er niet dus die uitkering stopt.

Krijg je als vrouw een kind? Dan kun je dat niet aangeven. Moet je naar het ziekenhuis? Dan krijg je geen hulp, (tenzij je al in het systeem staat omdat je je eerder al hebt geïdentificeerd) anders geen hulp tenzij je op sterven na dood bent. Ook de tandarts vraagt tegenwoordig een paspoort en anders word je niet geholpen ook al heb je daverende kiespijn.

Preventieonderzoek voor borstkanker? Komt u maar terug met een geldig ID bewijs. Erfenis? Naar de notaris? Die vraagt om een geldig ID bewijs conform de Wet notariële akten. Principiële bezwaren tegen biometrie? Dan kun je naar je erfdeel fluiten.

Ook voor kleine dingetjes wordt het steeds moeilijker. Bij burgerzaken Haarlem mag je aan de zuil een nummertje trekken maar eerst verschijnt op het scherm de vraag of je een identiteitsbewijs hebt meegenomen. Heb je dat niet, dan krijg je geen nummertje en wordt je niet geholpen. (NB. Om misverstanden te voorkomen, de Wet op de uitgebreide Identificatieplicht schrijft niet voor dat burgers ten alle tijde een identiteitsbewijs bij zich moeten dragen. Deze verplichting is kort voor de behandeling van het wetsvoorstel in december 2003 geschrapt.)

Het niveau van dienstverlening in de gemeente Haarlem zou veel beter kunnen door een meer klantvriendelijke opstelling. Als ik iets wil weten van burgerzaken dan ga ik daarvoor niet naar Haarlem maar naar Heemskerk. Natuurlijk zijn ze ook daar aan instructies en regelgeving gebonden maar ze denken daar wel mee en geven er ook blijk van een ander standpunt van de burger te begrijpen (zo lang deze uiteraard niet onredelijk of agressief wordt.)

Dus er zijn mensen die geen reisdocument, (identiteitskaart of paspoort) meer hebben en ook geen rijbewijs. Die mogen dus officieel niet werken of een uitkering aanvragen of naar het ziekenhuis of de bank maar ze moeten wel belasting betalen en zijn wel verzekeringsplichtig. Dan bestaan ze ineens wel, ook zonder paspoort. Dus wel plichten, vooral financieel maar geen rechten en dat betreft mensen die gewoon ingeschreven staan in het GBA. Dat kan natuurlijk niet in een rechtstaat.

Er zijn in Nederland enige duizenden Nederlandse staatsburgers zonder paspoort. Daaronder principieel bezwaarden waarvan een aantal in een gerechtelijke procedure is verwickeld. Over deze groep bestaat een aantal misverstanden. Algemeen wordt aangenomen dat de bezwaren van deze groep zich uitsluitend richten tegen de verplichte registratie van vingerafdrukken, maar voor een

aantal mensen binnen deze groep betreft het hier bezwaren tegen de registratie van biometrische gegevens in het algemeen, dus ook de registratie van een gezichtsscan die in een database wordt opgeslagen en conform de paspoortwet 2009 ook voor identiteitsvaststelling binnen het kader van opsporingsdoeleinden kan worden gebruikt. Ook het gebruik van RFID chips in reisdocumenten heeft al geleid tot een rechtszaak, inmiddels aanbeland bij de Raad van State) omdat deze nooit afdoende te beveiligen zijn.

Zolang geen alternatieven worden geboden om zich voor binnenlandse situaties ook op een andere manier de identiteit te kunnen vaststellen is dat probleem ook met een vingerafdrukvrjje kaart niet opgelost.

Waar het op aankomt is erkenning, dat er mensen zijn die gegronde principiële bezwaren hebben tegen de registratie van biometrische gegevens in het algemeen en het gebruik van RFID chips voor identificatiedoeleinden. Die mensen zijn echt niet staatsgevaarlijk en willen gewoon meedoen in de maatschappij maar die hebben geen geldig reisdocument, dus zal tenminste in een aantal binnenlandse situaties waar identificatie noodzakelijk is op een andere manier een oplossing geboden moeten worden. Binnen de politiek werd een oplossing altijd uitsluitend uitgelegd als een speciale kaart zonder biometrie, wat niet mogelijk zou zijn vanwege de eisen die voor identiteitsbewijzen worden gesteld, maar dat was niet wat wij bedoelden. Er zijn ook andere manieren om vast te stellen dat iemand is wie hij zegt te zijn, afhankelijk van de situatie waarin identificatie noodzakelijk is, te beginnen bij de gemeentelijke basisadministratie.

Dat er alternatieven zijn bewijst ook de aanpassing van de kieswet, het is mogelijk om met een document waarvan de geldigheid niet langer dan vijf jaar is verstreken te stemmen.

Daarom heb ik zelf voorgesteld, begin nou eens in eigen land met het accepteren van een verlopen document, desnoods een document dat niet langer dan vijf jaar verstreken is.. Dat is nog geen definitieve oplossing maar wel een begin.

Inmiddels is door de tweede Kamerfractie van de Christenunie vragen gesteld aan het kabinet over deze kwestie. Zie:

<http://www.christenunie.nl/k/nl/n33079/news/view/569898/363763/christenunie-wil-regeling-voor-weigeraars-biometrische-gegevens.html>